

høitærede Minister indrømme een Ting, nemlig, at det er to ganske forskjellige Systemer, der staa imod hinanden. Det System, der gjaldt fra 1848—66, ja indtil 1870, har været Anerkjendelsen af, at Bevillingsmyndighedens, særlig Folkethingets, Samtykke var en Betingelse for, at Regjeringen kunde regjere lovlig. Det er aldrig blevet bestridt. Hvis den høitærede Minister vil læse — ja han kender den jo selv fra Ende til anden — Høids Statsret og hans Dom om provisoriske Finanslove, og det ærede Medlems for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad) stærke Udtalelser i 1866 om provisoriske Finanslove og mange andre Udtalelser, der ere komne frem her, vilde han indrømme det; men selv bortset deraf vil den høitærede Minister indrømme mig, at den almindelige Bevidsthed har altid staaet fuldt og fast paa det Standpunkt, at det ikke er lovligt f. Ex. at opkræve Skatter, naar Finansloven ikke er vedtagen. Det har været den almindelige danske Retsbevidsthed, saaledes som den har fundet sit Udtryk baade i Professorens Forelæsninger og i politiske ledende Mænds Udtalelser, paa ganske saa Undtagelser nær. (Afbrydelse af Justitsministeren)... Sa disse Undtagelser skyldtes en langt tilbageliggende Tid og have enten ikke faaet Indflydelse eller have lidt Nederlag. Det vil den høitærede Minister ikke kunne bestride, det er den Hovedtanke, hvorom Alle ere enige. (Justitsministeren: Rigsretsdommen i 1856!) Rigsretsdommen i 1856 paafjendte ikke direkte dette Spørgsmaal, men den gif udenom det. Det var Forbindelsen mellem Hertugdømmerne og Helstaten og den daverende meget komplicerede Forsatning, der afgav et af Hovedmotiverne til Frijsendelsen. Dernæst veed den høitærede Minister meget godt, hvorledes den almindelige dannede Bevidsthed her, som vi nu mene er den afgjørende, veiede Rigsretsdommen i 1856, saa at den kan ikke paaberaabes. Nei, det er utvivlsomt, at med 1870, det vil sige, da Høire blev Mindretal, og navnlig fra 1875, efter at det nuværende Ministerium er kommet til Roret, aabnes Krigen mod Alt, hvad det danske Folk hidtil havde anset for sin lovlige Ret. Om en saadan Krig er berettiget eller ikke, er det ikke min Sag at komme ind paa. Jeg skal ikke forlænge Diskussionen om den provisoriske Finanslovs Berettigelse eller ikke; det er ingen Nytte til, men det er utvivlsomt, at en Kamp af den Natur, som det ærede Ministerium har reist, og som den høitærede Justitsminister er Sjælen i — han er jo det ærede Ministeriums juridiske Samvittighed — kan ikke gaa af uden at forvirre Retsbe-

greberne i hele Folket, det er umuligt. Der er, jeg vil ikke sige en Eneiste, men kun et forsvindende Mindretal saavel af Høire som Venstre, der for Alvor tror, at provisoriske Finanslove og Statteopkrævning efter negtede Finanslove ere lovlige, men man siger, at det er et udmærket Midde! Naar I have Magten, saa brug den og staa til, men Ingen tror, at det, man gjentagne Gange har erklæret for ulovligt, paa een Gang er blevet lovligt, fordi det er blevet fordelagtigt. Den almindelige Dom derom — det tror jeg, at den høitærede Minister, hvis han vil se ganske upartisk paa Forholdene, vil indrømme — er, naar den gaar den ærede Minister med, naar den er for provisoriske Finanslove, ikke en Dom bygget paa Overbevisning om dens Rigtighed, men en Dom, bygget paa praktiske Hensyn, og den Dom, der gaar Ministeren imod, er langt, langt mere almindelig her i Landet. Og det er ikke nok med de Handlinger, Ministeriet i saa Henseende har paa sin Samvittighed; men den høitærede Minister vil vist ikke negte, at der fra Ministeriets Venner omkring i Landet, at der i dets Blade tages Ordet for de mest hensynsløse Forbrydninger af Grundlovsparagrafer og for Fortolkninger af en saadan Bestaendighed, at ikke et eneiste fornuftigt Mennekte endnu er gaaet saa vidt, og det sker ganske rolig, uden nogen Protest fra nogen Side; det betegnes ikke som det, det dog virkelig er, som en daarlig Procuratorpolitik, nei, aldrig protesteres der fra Ministeriets Side ved nogen Leilighed imod disse daarlige Venner. Jeg har allerede ved 1ste Behandling paavist, hvor megen Skade den virkelig gode Forhandling her i Landet har af det. Intet skader en Sag saa meget som fanatiske, altfor ivrige Venner, der bruge lumpne Midler i den politiske Kamp og gaa til Anvendelsen af Fortolkningskunster, der oprøre Folkets Retsbevidsthed. Jeg siger ikke, at det er Ministeriet, der gjør sig skyldigt i de Ting, jeg her nævner — paa ingen mulig Maade, — men det er ganske vist, at de trives under Ministeriets Tæne, netop fordi de Folk, der gjøre det, gjøre det af Zver for at fremme Ministeriets Sag; de desavneres ikke, men de belønnes endog og godkjendes, anses for fortræffelige konservative Politikere. Her til Lands have vi den Idee, at en konservativ Politik skal bygges paa en Destruering af Folkets Retsbevidsthed, i Modsætning til hvad der sker i andre Lande, hvor man for længe siden har forstaaet, at en konservativ Politik skal bygges paa en streng Hævdelse og Anerkjendelse af Retsbevidstheden. Her i Landet vil man først smide denne Retsbevidsthed til Jorden, staa den i Vinene